

Nisu ni svi komunistički oficiri odobravali zločin

SVJEDOČENJE BISKUPA JOSIPA ARNERIĆA*

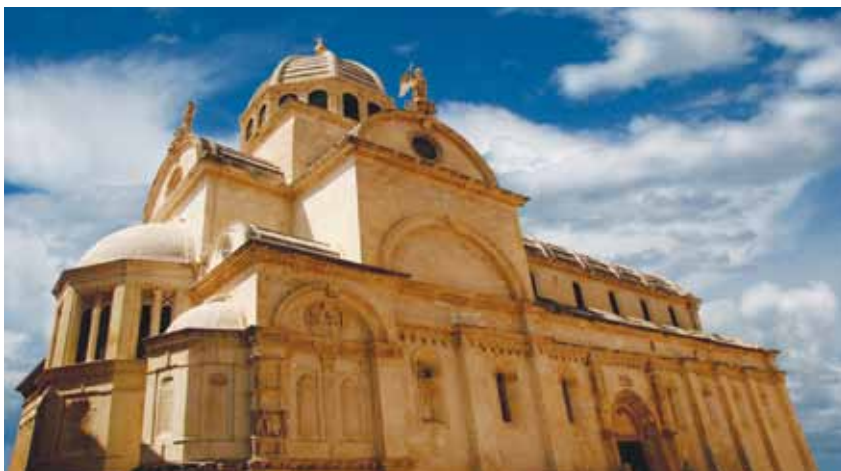
Hercegovački franjevci na Širokom Brijegu bili su nevini

► Piše: **dr. fra Andrija Nikić**

Dana 29. srpnja 1972. u Čvrljevu sam razgovarao sa šibenskim biskupom Josipom Arnerićem. U razgovoru mi je prenio svoj razgovor s oficirrom J. V., koji se god. 1945. nalazio na Širokom Brijegu.

+++

Četiri dana poslije pada Širokog Brijega. t.j. 11. veljače god. 1945. susreo sam J. V., mog dobrog prijatelja u gostionici u Šibeniku. U to vrijeme J. je bio kapetan u partizanskoj vojsci. Povratio se iz Hercegovine i u kutku jedne gostionice mi smo se razgovarali. U razgovoru J. mi je rekao da je bio prije četiri dana na Širokom Brijegu. Partizani su zauzeli samostan, kojeg nitko od neprijateljske vojske nije branio, našli fratre koji nisu nikud bježali i doveli ih u jednu sobu. U toj sobi su se skupili svi fratri i neki đaci u civilu. Ostali su tamo neko vrijeme. Štab je držao svoje zasjedanje. Potvrđena je tada odluka, prije donešena, da Široki Brijeg treba likvidirati, jer su na njemu samo fratri držali svoju gimnaziju koja je bila na velikom glasu. Trebalo je razbiti mišljenje svijeta da su fratri kulturni nosioci i stvaraoci kulturnog i nacionalnog jedinstva s narodom kroz stoljeća. To se moglo postići jedino ako se fratre rastavi od naroda, ako ih se pobije. Odluka je lako donesena, a još lakše, izvršena. Fratre se tada popisivalo po nekoliko puta, pro forma. Na koncu ih se izvelo i ubilo.

Šibenska katedrala

Fratrini ništa nisu skrivili za vrijeme borbi. Ono što se govorilo da su polijevali vruće ulje po partizanima ne stoji, jer sam ja tu bio – nastavio je J. V. – To se izmislilo jer je to bio javni razlog učinjenog zločinstva. Taj zločin je ukratko rečeno izražen riječima: strašno su partizani postupili s fratrima.

Ne samo fratri, nego i sve fratarsko je pretrpjelo ono najgore. Crkva je obeščašćena. Ušao sam u crkvu. Tamo su konje uvodili, kipove lupali, razbacivali sve što su rukom dohvatili. Meni se smrklo pred očima i smutilo u duši. Kad sam progledao odlučio sam spasiti bar štogod od tog modernog vandalizma.

Dao mi je jedan križ – nastavio je biskup Arnerić. »Ovaj križić [veličine dlana] sam uzeo iz širokobriješke crkve, uzeo sam ga i sakrio da ga ne bi partizani obeščašćili. Dajem ga Vama. Čuvajte ga i upamtite odakle je« – završio je J. V. Biskup je na-

stavio: – Taj križ je imao dulji krak duljine 15-ak cm a krak na kom su pribijene ruke imao je 10-ak cm. Na vrhu je bila jedna rupica kroz koju je bila provučena jedna traka crvene boje s divnim pleterom. Križ sam čuvao kao župnik i kad sam imenovan za biskupa stavio ga u jedan koferić s ostalim stvarima. Kad sam došao u Šibenik u palaču i raspakivao svoje stvari više ga nisam našao. Negdje se izgubio.

God. 1947. – tako mi se čini – razgovarao sam, a kasnije se to ponovilo s komunistima. U tom razgovoru spominjali su mi da su fratri na Širokom Brijegu bili zločinci. Ja sam ustao protiv toga govoreći im: – Ja sam četiri dana poslije ubojstva Širokobrijeških fratara razgovarao s oficirrom koji je tamo bio i sve to vidio.

J. V. je umro prošle godine u studenom, nakon saobraćajnog udesa u Šibeniku. ✍

* Tekst je preuzet prema izvorniku. Inicijali poznati Vicepostulaturi.